

ירמיהו, פרק ח'

ירמיהו מכביד ומנבא על יושבי יהודה, על כל שכבותיהם, אסון קשה, שהיה מקובל בשדות הקרב במזרח.

הכובשים הכשדים, כמו האשורים והבבלים, נהגו להתעלל בחללים המקומיים ולחשוף את עצמותיהם מבין הקברים. הגויות נחשפו למאכל חיות הטרף ושאר פגעי הטבע. ההנאה שהפיקו הכובשים האכזריים מן החשיפה, הייתה בכך שהעמיקו את הכיבוש ואת חרפת הכניעה של השרידים, לחלוטין, והוציאו מלבם כל רצון למרוד בכובש.

אנו מצרפים גם את ההסבר של שלל הנקברים, שהרבה לוחמים נקברו עם תכשיטים וחפצי ערך שהונחו ליד הגופה. גם את כל אלה בזזו הכובשים. או כתחליף פשוט התעללו בגויות של חללי הקרב ולא קברו אותם, כנדרש.

^א **בַּעַת הַהֵיא נֶאֱס-ה' יוֹצִיאוּ אֶת-עֲצָמוֹת מַלְכֵי-יְהוּדָה וְאֶת-עֲצָמוֹת-שָׂרָיו וְאֶת-עֲצָמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֶת עֲצָמוֹת הַנְּבִיאִים, וְאֶת עֲצָמוֹת יוֹשְׁבֵי-יְרוּשָׁלַם—מִקְבְּרֵיהֶם. ^ב וּשְׁטָחוּם לְשֶׁמֶשׁ וּלְיָרֵחַ וּלְכָל צְבֵא הַשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר אֶהְבוּם וְאֲשֶׁר עֲבָדוּם וְאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם, וְאֲשֶׁר דָּרְשׁוּם, וְאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶם: לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא יִקָּבְרוּ, לְדָמֹן עַל-פְּנֵי הָאָדָמָה יִהְיוּ. ^ג וַנִּבְחַר מָוֶת, מִחַיִּים, לְכָל הַשְּׂאֲרִית הַנְּשָׂאָרִים, מִן-הַמְּשֻׁפָּחָה הָרָעָה הַזֹּאת--בְּכָל-הַמְּקֹמֹת הַנְּשָׂאָרִים אֲשֶׁר הִדְחָתִים שָׁם, נֶאֱס ה' צְבָאוֹת.**

ועוד מקבל ירמיהו נבואה, שהנוסח שלה מצטיין בלשון נופל על לשון:
 ד וְאִמְרַתְּ אֵלֵיהֶם, כֹּה אָמַר ה', הִיפְלוּ, וְלֹא יָקוּמוּ; אִם-יָשׁוּב, וְלֹא
 יָשׁוּב. ה' מִדְּוַע שׁוּבָה הָעַם הַזֶּה, יָרוּשָׁלַם-- מְשֻׁבָה נִצְחָת;
 הֲחִזִּיקוּ, בְּתִרְמַת מְאֲנוּ לְשׁוֹב. י' הִקְשַׁבְתִּי וְאָשְׁמַע, לֹא-כֵן יִדְבְּרוּ-
 -אֵין אִישׁ נָחַם עַל-רָעָתוֹ, יֹאמַר מָה עָשִׂיתִי; כִּלְאֵי, שָׁב בְּמִרוּצָתְם,
 כְּסוּס שׁוֹטֵף, בְּמִלְחָמָה.

בקיצור, אין תקנת תשובה לחוטאים, כי הם אינם מודים בחרפת
 חטאתם. "בְּדַבַּר-ה' מְאָסוּ", (פסוק 9) המתיימרים להיות חכמים,
 שחכמתם בנויה על שקר וכזב, "עַט שֶׁקֶר סִפְרִים". (פסוק 8). לאלה
 אין תקנה אלא העונש שייפול בחלקם, ושיפגע בנשיהם, שינתנו
 לאחרים. לא רק הקהל נמנה על החוטאים אלא גם מערכות המשפט
 מסולפות, "שָׁלוֹם שָׁלוֹם; וְאֵין, שָׁלוֹם". (פסוק 11).

העם לומד את תורת ה' אך אינו יודע להפיק ממנה את האמת.
 למעשה לומד מבלי ללמוד. זו החמצה להפיק לקחי הנלמד מן
 הלימוד.

ירמיהו מעלה דוגמה מחיי הטבע: כיצד העופות יודעות לחזור למקום
 מוצאן. "גַם-חֲסִידָה בְּשָׁמַיִם, יִדְעָה מִזְעָדֶיהָ, וְתֹר וְסִיס וְעֶגּוֹר,
 שָׁמְרוּ אֶת-עֵת בְּאָנָה; וְעַמִּי--לֹא יִדְעוּ, אֶת מְשַׁפֵּט ה' " (פסוק 7).
 עוף, קטן כגדול, שומר על קשר של זכרון עם עברו ואילו העם, החשוב
 ביותר בין גויי העולם, אינו זוכר את משפט ה' שהוא אכן למד בנעוריו.

המצב הפוליטי הוא של נחיתות יהודה מול האימפריה העולה
 וכובשת. אויבי יהודה נחרצים כמי שקוטפים את פרות העץ והכרם,
 וגורמים להשלתם של העצים הפוריים. ואילו העם, שהם הכרם

והפרדס, המותקפים לא יעמדו מול קוטפיהם-אויביהם. הפרות נגזלים יחד עם העצים המניבים אותם.

ובני יהודה, אף על פי, שהם מתוודים על חטאיהם, מכירים את עברתם, שעברו על חוקי ה': "כִּי חָטְאוּ לַה'" (פסוק 14). העם נחשף ללא הגנה, אין לעם מגן לא בערי המבצר ולא במרחבי השדות. בין המזיקים, שהאויב נדמה להם, מובאים על ידי הנביא גם נחשים, שאין להם לחש, צפעונים שָׁמָם. נעיר, כי יכול להיות שזה רומז על האויב שיבוא מצפון, הנזכר בצפעונים.

"מִבְּלִיגִיתִי, עָלֵי יָגוֹן; עָלֵי, לְבִי דָוִי. יֵט הִנֵּה-קוֹל שׁוֹעֵת בַּת-עַמִּי, מֵאֶרֶץ מְרַחֲקִים, הִה' אֵין בְּצִיּוֹן, אִם-מֶלֶכָה אֵין בָּהּ; מִדּוֹעַ, הִכְעִסוּנִי בְּפִסְלֵיהֶם--בְּהַבְלֵי נֶכֶר. כֹּ עֶבֶר קֶצִיר, פְּלָה קִיץ; וְאַנְחָנוּ, לֹא נוֹשְׁעָנוּ."

הנביא מקונן ברוב צערו על המצב של עמו, הוא שומע את קול שוועת העם ממרחק. העם, שליבתו הוגלתה על ידי האימפריה הכובשת, משווע שוועה המבטאת בקשת עזרה איך יתכן שהעם הוזנח על ידי ממלכתו. והתשובה היא איך אני יכול להגן אומר ה' על מי שמכעיסים אותי בפסליהם ובדברי ההבל שהם מאמינים בהם. חשבו הגולים באשלייתם שהגולה היא עניין שיחלוף כעונת שנה. לא עונה ולא שנה ולא נושעו.

העם חולה וללא מרפא ואינו מבין מדוע למחלתו אין ארוכה. בינתיים נופלים מהעם חללים רבים ומעציבים כמובן את הנביא בבכיו.

**וַיִּכַּחַם מִי-יִתֵּן רֵאשִׁי מַיִם, וְעֵינַי מִקּוֹר דְּמָעָה; וְאַבְכָּה יוֹמָם וְלַיְלָה,
אֶת חֲלָלֵי בֵּת-עַמִּי.”**

כזכור התקופה היא שלהי הבית הראשון, עוד לפני שחרב בית
המקדש. ועבור אותו דור, הגאולה נמנעה ממנו.

אולם אנו בדורנו, דבקים באמונה שגאולתנו מתגלגלת כגלגל הצלה
לפתחינו.

כן יהי רצון.